

Skyddad natur

Speciella regler i naturen

I Sverige har vi den unika Allemansrätten som gör att vi alla får vistas fritt ute i naturen oavsett vem som äger marken (med undantag för hustomter). Men det finns några självklara regler som måste följas och det är att man visar hänsyn och inte skadar, förstör eller skräpar ner. Läs mer om vad du får och inte får göra enligt allemansrätten på Naturvårdsverkets hemsida www.naturvardsverket.se

Områden med särskilt skydd

För områden med någon form av lagstadgat skydd kan det finnas begränsningar i allemansrätten. Om detta finns oftast att läsa på informationsskyltar vid de skyddade områdena.

Naturreservat – oftast ett större område natur som skyddas av länsstyrelse eller kommun på statlig, kommunal eller privat mark. Beroende på vad det är man vill skydda och bevara inom reservaten, så kan det finnas särskilda regler för såväl markägare som besökare.

Natura 2000-område – Europeiska unionen (EU) har som mål att hindra att djur- och växtarter utrotas och att skydda naturtyper som håller på att försvinna, som till exempel ängsmarker, gammelskogar och våtmarker. Dessa områden, som är viktiga för naturvården, kallas för Natura 2000- områden och delas grovt upp i två grupper (direktiv). Art- och habitatdirektivet, där man skyddar områden med hotade arter och hotade naturtyper. Fågeldirektivet, där man skyddar hotade fågelarter, deras rastplatser under flyttningen och de miljöer där de föder upp sina ungar.

Naturminne – mindre områden med enstaka märkliga träd, stenar eller mindre ansamlingar av ovanliga arter är exempel på sånt som kan skyddas som naturminne.

Strandskyddsområde – strandskyddet gäller allmänt längs stränderna 100 m upp på land och 100 m ut i vattnet men kan utökas till 300 m. Detta är för att alla ska kunna vandra längs stränderna, leka och bada om man vill. Det är också viktigt att bevara gränslandet mellan land och vatten eftersom det är en värdefull miljö för djur och växtliv. Inom strandskyddsområdet har alla rätt att vara.

Biotopskyddat område – mindre område som är livsmiljö för hotade djur- eller växtarter.

Djur- och växtskyddsområde – områden som behöver särskilt skydd och där det under delar av året kan vara förbjudet för människor att ströva runt. Ett exempel är fågelskyddsområden där fåglarna ska skyddas från störningar under den tid då de ruvar sina ägg och föder upp sina ungar.

Kulturminnen – fornlämningar och andra kulturminnen skyddas av fornminneslagen. Inga ingrepp får göras i dessa lämningars närhet utan tillstånd från länsstyrelsen.

Kulturreseptat – värdefulla kulturpräglade landskapsområden kan skyddas som kulturreseptat av kommun eller länsstyrelse på såväl statlig som kommunal eller enskild mark.

Nyckelbiotop - ett särskilt värdefullt skogsområde som utifrån ett helhetsperspektiv har mycket stor betydelse för skogens djur- och växtliv. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter (se nedan).

Rödlistade arter – växter, svampar och djur som minskar eller håller på att försvinna kallas rödlistade arter. På den röda listan delas de olika arterna in i olika grupper från missgynnad till utdöd. Läs mer om de svenska arter som har det tufft att klara sig på www.artdata.slu.se